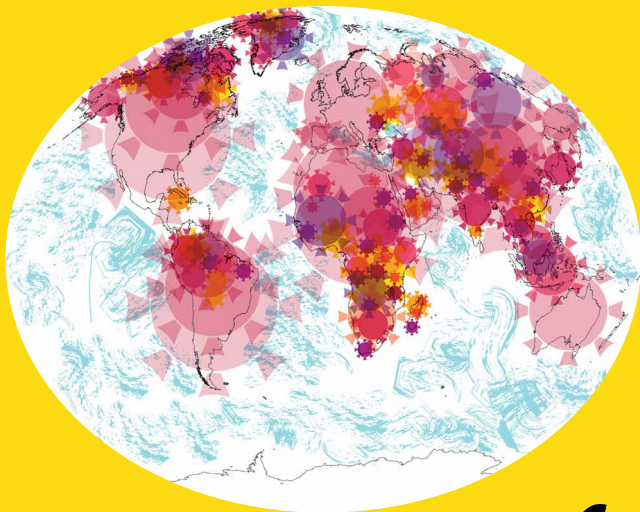

Każdego to może dotyczyć

Żóttaczka BiC...
...i My

Ta broszura to owoc pracy kolektywnej, prowadzonej przez grupy „publiczne” i „zawodowe” pod koordynacją Prométhée Réseau des Hépatites w Isère

Wielkie dzięki dla partycypujących!

Abdalouhab, Abdelhakim, Aïcha, Alexandre, Anouch, Elisabeth, Fatima, Fitim, Iulia, Jaspal, Kanga, Lukoki-Lady, Magribe, Marie, Naadire, Narine, Orzhen, Paruire, Pratima, Rudi, Shadi, Shkumbim, Spartak, Taulant, Valon, Wajdi, Yeseda, Zinfira, ...

Aux professionnels du groupe de travail et du comité de pilotage :

Denise Bezet (IDE, le CATA LPA), Marc Brisson (coordinateur ODPS), Gaëlle Dubruc (coordinatrice COREVIH), Dr Bruno Froissart (HGE libéral), Nathalie Hannhart (psychologue de la prévention, Prométhée), Dr Marie-Noëlle Hilleret (PH, CHU Grenoble), Messaouda Ahdjila-Khellaf (animatrice socio-éducative, CADA le Cèdre), Elhadji M'Baye (sociologue, ORSPERE/Samdarra), Héléne Mollard (assistante, Prométhée), Nathalie Muller (IDE, CHU Grenoble), Pascal Pourtau (coordinateur, CRIPS), Jonathan Quard (chargé de prévention, AIDES), Saadia Safsaf (IDE, ODTI), Thierry Trilles (coordinateur AIDES) et Simon (élève IDE, ODTI).

Aux traducteurs bénévoles :

Nerxhivane Elbasani, Maximilien Pofelski, Jessica Howkins, Fares Gueddah, Achot Akopian, Zrinka Radic, Juliette Lalanne, Vaclav Capek, Karine Maura, Irina Razaelyan, Paolo Fonti, Angelo Lemma, Tatiana Badin, Battulga Enkhbayar, Rahim Ebrahim, Joanna Pofelski, Abinoan Siqueira, Aurora Tatu, Christina Moreva, Phongsob Montiya, Sercan Genc. Ainsi qu'aux encadrants des groupes et aux structures qui nous ont ouvert leur porte : Adoma, Assfam, CADA le Cèdre, Centre social les Essarts, MJC Abbaye.

Coordination : Laurence Lionet

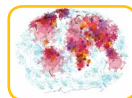
CONTACT Prométhée ☎ 04.76.24.90.37 ✉ promethee@dgcmrsi.fr

Dlaczego mówimy o żółtaczkach B i C?

Dlatego, że są choroby

Których **nie widać**, strona . . . . . p. 4

Które są **częste**, strona . . . . . p. 6

Mogą być **groźne**, strona . . . . . p. 8

Które można **uniknąć**, strona . . . . . p. 12

Którymi można się **zarazić**, strona . . . p. 12

Które można **leczyć**, strona . . . . . p. 22

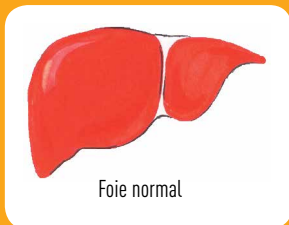
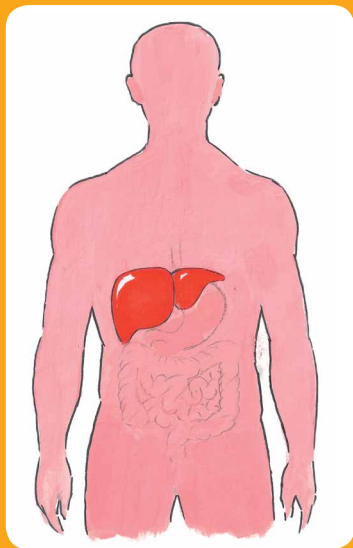

Które można **wykrzyć**, strona . . . . p. 24

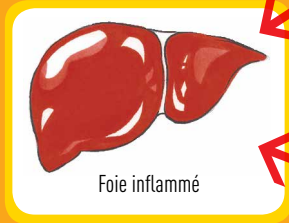
Żółtaczka, co to jest?

Żółtaczka jest zapaleniem **wątroby**

Foie normal

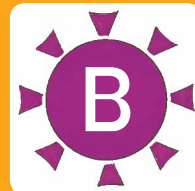

Foie inflammé

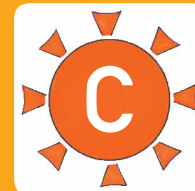
Żółtaczka może być wywołana przez **toksyny** (alkohol, lekarstwa, grzyby...) albo przez **wirusa**

Żółtaczki B i C są **żółtaczkami wirusowymi**, to znaczy spowodowanymi przez wirusy

Wirus żółtaczki B

Wirus żółtaczki C

Wątroba jest **organem niezbędnym dla życia**

Służy ona do gromadzenia, przetwarzania, produkowania składników niezbędnych do funkcjonowania organizmu oraz do eliminowania elementów toksycznych.

Jakie są objawy żółtaczki B lub C?

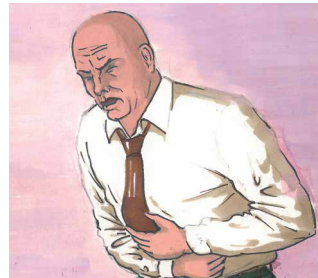
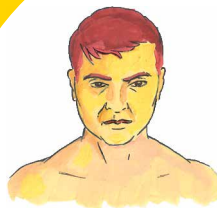

Najczęściej **nie ma objawów**

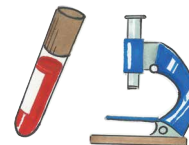
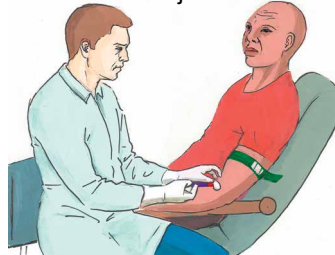

Nie czujemy się chorymi
Nie wiemy, że jesteśmy chorzy

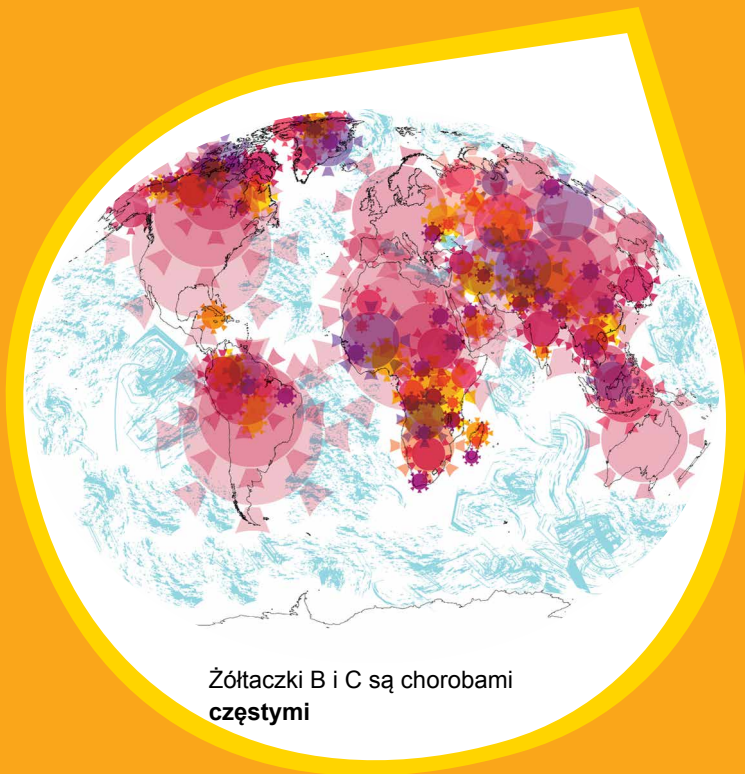
Czasami na początku infekcji może pojawić się zażółcenie skóry, zmęczenie, wymioty, bóle. A osłabienie może się utrzymywać.

Jedynym sposobem na dowiedzenie się, czy nie mamy żółtaczki B lub C jest zrobienie **badania** wykrywającego chorobę

Żółtaczkę B i C : choroby częste?

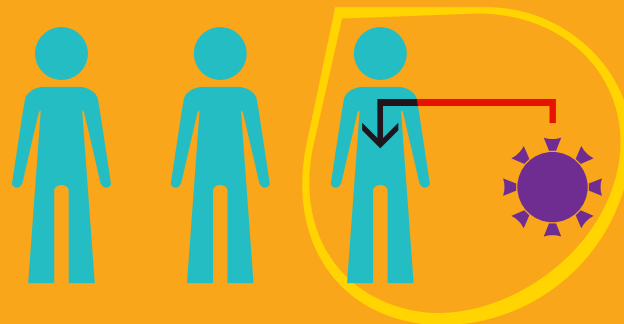

Żółtaczkę B i C są chorobami częstymi

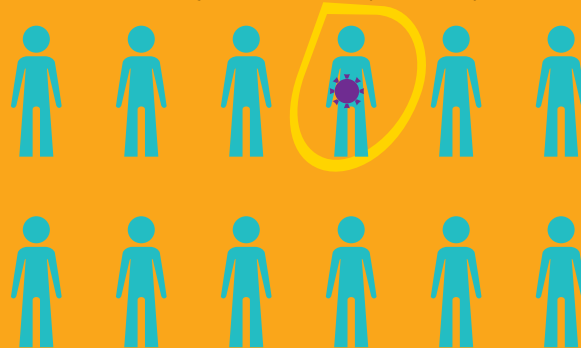
Większość osób, które są chore na żółtaczkę B lub C o tym nie wiedzą

Na świecie...

1 osoba na 3 miała kontakt z wirusem B lub C

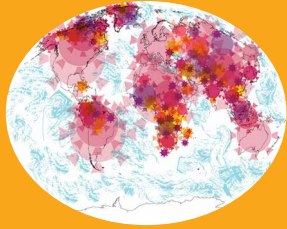
1 osoba na 12 choruje na chroniczną żółtaczkę B lub C

B Żółtaczka B, Czy jest groźna?

Na świecie...

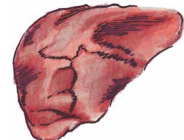

10%

Żółtaczka chroniczna :
wirus żyje i kontynuuje rozmnażanie się w wątrobie

Żółtaczka piorunująca :
wirus wyniszcza wątrobę

1%

Wyzdrowienie :
wirus zostaje wyeliminowany z organizmu

89%

Kontakt z wirusem

2 miliardy

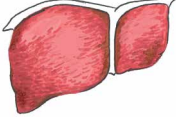

Ewolucja bez leczenia na przestrzeni 20 do 30 lat

Fibroza (zwióknienie) wątroby

Marskość wątroby (20 do 40%)

Rak

80%

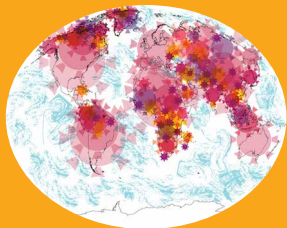
600 000 zgonów na rok

C Żółtaczką C, czy jest groźna?

Na świecie...

Kontakt z wirusem

200 milionów

80%

Żółtaczką chroniczną :

wirus żyje i kontynuuje rozmnażanie się w wątrobie

20%

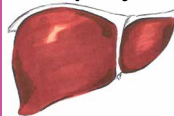
Wyzdrowienie :

wirus zostaje wyeliminowany z organizmu

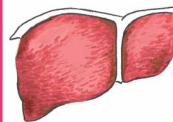

Ewolucja bez leczenia na przestrzeni 20 do 30 lat

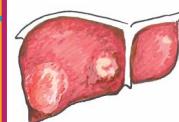
Fibroza (zwióknienie) wątroby

Marskość wątroby (20 do 40%)

Rak

350 000 zgonów na rok

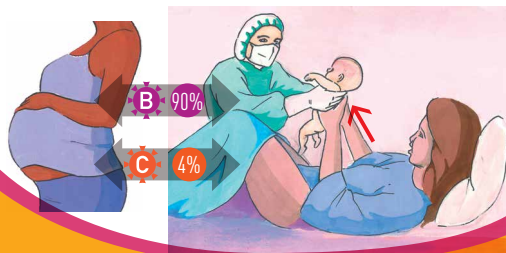

Żółtaczka B i C : Jak ona się przenosi?

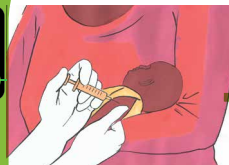
Matka może przekazać dziecku w **czasie ciąży** lub **porodu**, jeżeli sama jest zarażona

– Jak temu zapobiec?

Jeśli mama ma żółtaczkę B, zaszczepia się dziecko tuż po urodzeniu, specjalną szczepionką, która je chroni przed chorobą. Jest to **szczepionka serologiczna**

Przeciwko żółtaczce C nie ma **szczepionki serologicznej**, ale i ryzyko zarażenia noworodka przez matkę jest **bardzo małe**.

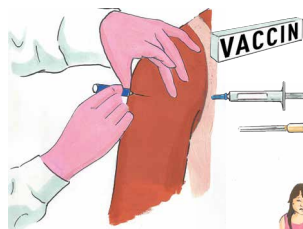
– Jak temu zapobiec?

Zaszczepmy się

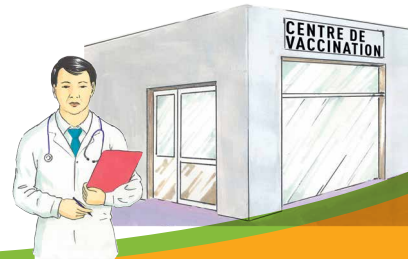
Istnieje szczepionka skuteczna i bezpieczna przeciwko żółtaczce B, dla noworodków, niemowląt, dzieci, młodzieży i dla dorosłych.

Jeżeli jest się zaszczepionym przeciwko żółtaczce B, nie ma żadnego ryzyka zarażenia się ani przekazania komuś innemu tej choroby

Gdzie można się zaszczepić?

- U lekarza
- W centrum darmowych szczepień

Nie istnieje szczepionka przeciw żółtaczce C

Żółtaczka B i C : Jak ona się przenosi?

– Jak temu zapobiec?

- B** Poprzez **stosunki seksualne bez prezerwatywy z osoba zarażoną**:
stosunki seksualne kobiety i mężczyzny
oraz między osobami tej samej płci jak również
stosunki seksualne oralne i analne.

Im więcej ma się
partnerów seksualnych
tym większe jest
ryzyko zarażenia

- C** Wirus C nie jest przekazywany poprzez
wydzieliny narządów płciowych , ale
jest ryzyko przekazania go poprzez
kontakt z krwią: w czasie miesiączki,
w przypadku skaleczeń lub stosunków
brutalnych.

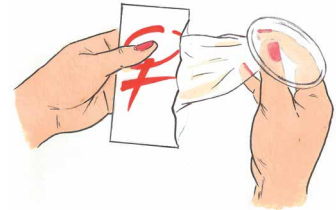

Używając

- **prezerwatywy** damskie lub męskie

- **I kremów**, które ograniczają ryzyko
uszkodzenia prezerwatyw oraz
zapobiegają skaleczeniom

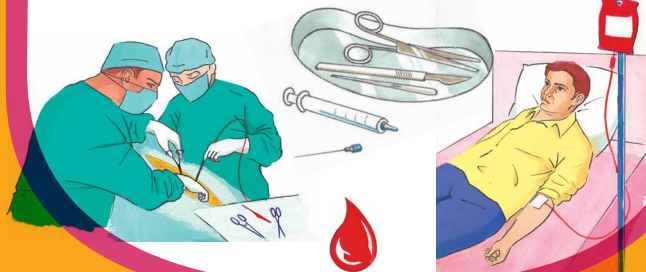
Żółtaczka B i C : Jak ona się przenosi?

– Jak temu zapobiec?

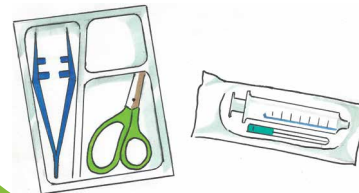

Podczas zabiegów w niektórych krajach lub we Francji przed 1992: transfuzja, duża operacja, reanimacja, używanie narzędzi niewysterylizowanych do zabiegów

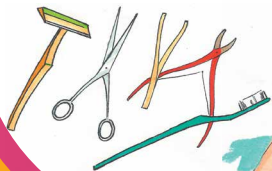
Poprzez **krw**

Wymagajcie **narzędzi jednorazowych**

używanie wspólnych **przyborów toaletowych**, które mogły mieć kontakt z krwią

Używajcie przyborów toaletowych **osobistych**

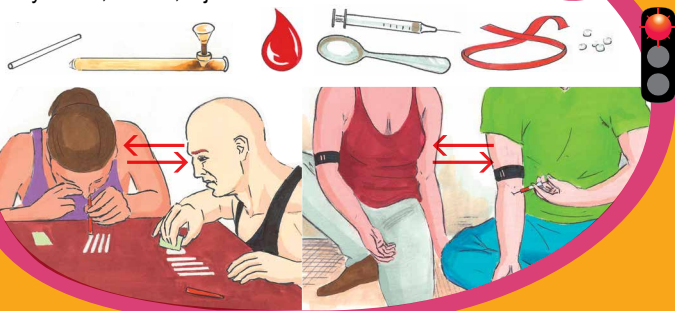
Żółtaczka B i C : Jak ona się przenosi?

– Jak temu zapobiec?

Używając wspólnych przyborów podczas zażywania narkotyków: strzykawki, waciki, łyżeczki, słomki, fajki do kraku

Poprzez krew

podczas tatuażu, piercingu, nacięć,... wykonywanych używanymi narzędziami: igły, kotwice, biżuteria...

Jeśli się narkotyzujemy, używamy przyborów nowych, jednorazowych i osobistych

Korzystajmy z usług osób, które używają materiały sterylne

Nie ma ryzyka przekazania

Istnieje bardzo małe ryzyko przekazania
żółtaczki B, poprzez głębokie pocałunki

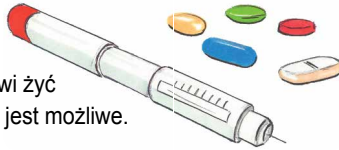

A jeżeli jest się chorym na żółtaczkę B lub C ?

Leczenie istnieje

B W przypadku żółtaczki B zostaje zatrzymane rozmnażanie się wirusa, co pozwala pacjentowi żyć normalnie, mimo, że całkowite wyleczenie nie jest możliwe.

C Jeśli chodzi o żółtaczkę C, całkowite wyleczenie jest możliwe w większości przypadków

Jeśli jesteśmy chorzy, bardzo ważne jest:

- Nie przerywać leczenia podczas trwania kuracji
- Chodzić regularnie do lekarza i poddawać się badaniom kontrolnym
- Mówić o tym w swoim otoczeniu i w miarę potrzeb szukać pomocy

- Ograniczyć alkohol, cannabis, papierosy, nadwagę co pogarsza chorobę

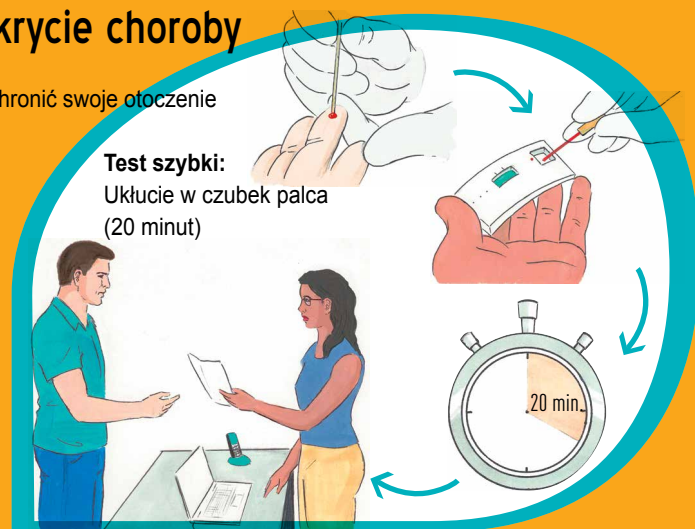
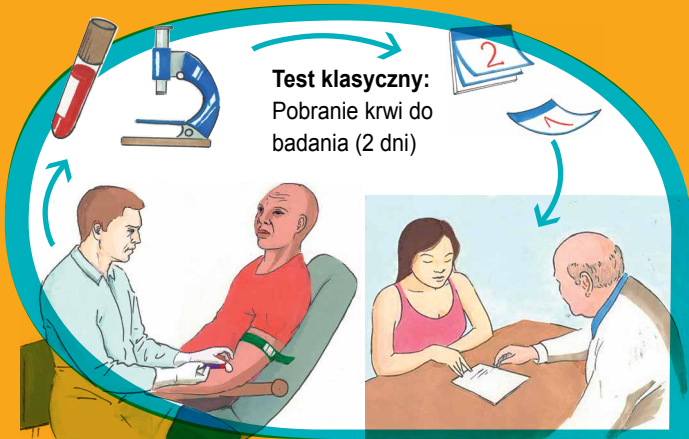

Jak poznać, czy jest się chorym na żółtaczkę B lub C?

Robiąc test na wykrycie choroby

Jest to specjalne badanie na sprawdzenie obecności wirusa.

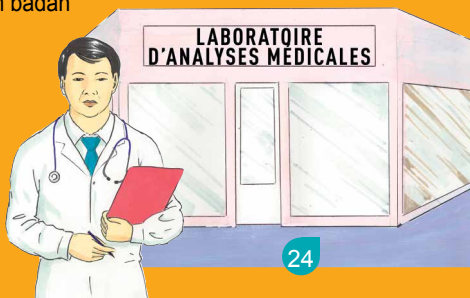
Aby się upewnić lub poddać się leczeniu zanim choroba się rozwinie oraz aby chronić swoje otoczenie

Jeżeli test wykaże żółtaczkę, trzeba pobrać krew do badania szczegółowego, aby być pewnym wyniku.

Gdzie wykonać badanie?

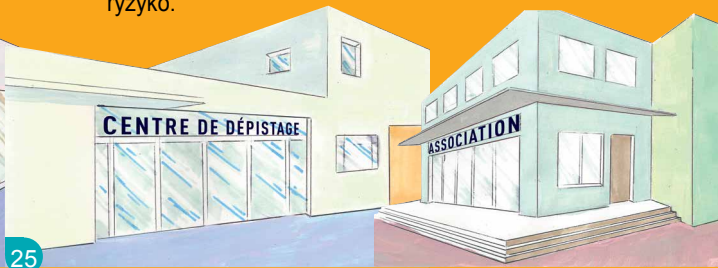
- ze skierowaniem od lekarza, w laboratorium
- bez skierowania, w centrum badań anonimowych i darmowych (CDAG)
- W niektórych stowarzyszeń

24

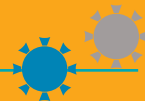
Negatywny wynik testu nie chroni przed chorobą. Można przecież zarazić się wirusem później, jeżeli wystawia się na ryzyko.

25

A inne żółtaczkę wirusowe?

Są one dużo rzadsze i mniej niebezpieczne

Można mieć **wiele żółtaczek** naraz, co podnosi ryzyko komplikacji

	Żółtaczkę A	Żółtaczkę D	Żółtaczkę E
<p>Częstość występowania i umieralność na świecie</p> 	<p>1,4 miliona przypadków/rok 7 000 zgonów/rok Rzadka we Francji</p>	<p>Zaraza się razem albo po żółtaczkę B Wirus D używa wirusa B do rozmnażania się 10 milionów chronicznie chorych</p>	<p>20 milionów przypadków na rok 70 000 zgonów/rok Bardzo rzadka we Francji</p>
<p>Przenoszenie</p> 	<p>Przede wszystkim woda i produkty spożywcze zanieczyszczone odchodami (brak wody pitnej)</p> 		<p>Mięso wieprzowe lub zarażona rogacizna</p>
<p>Ewolucja</p> 	<p>Wyzdrowienie spontaniczne 99%</p> <p>Żółtaczkę piorunującą 1%</p> 	<p>Wyzdrowienie 20%</p> <p>Żółtaczkę chroniczną 80%</p> 	<p>Wyzdrowienie 99%</p> <p>Żółtaczkę piorunującą 1%</p>
<p>Leczenie</p> 			
<p>Zapobieganie</p> 			

PRO **ETHEE**
ALPES - RESEAU

Avec le soutien financier de la DGS

Montbonnot - Notre-Dame
IMPRIM'VERT
Papier recyclé - Encres à base végétale

Illustrations : Shadi Morshed - Graphisme : caracteristic.fr